

SŁOWO

WILNO, Poniedziałek 28 listopada 1932 r.

Redakcja i Administracja: Wilno, Zamkowa 2, Otwarta od g. 9 do 4 Telefon: Redakcji — 17-82., Administracji — 228.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicę 7 zł. Konto czekowe PKO. Nr. 69259. W sprzedaży detal. cena pojedynczego n-ru 20 gr.

Opłata pocztowa niszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

BRASŁAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
BIENAKONIE — Bufet Kolejowy.
BARANOWICZE — ul. Szepetyckiego — A. Łaszuk.
DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
DUKSZY — Bufet Kolejowy.
GLEBOKIE — ul. Zamkowa — W. Włodzimierz.
GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIEJ — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński.
IWIEŃC — Sklep tytoniowy — S. Zwierzyński.
KLECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Mateski.
MOŁDECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jazwińskiego.
NOWOGRODEK — Kiosk St. Mjchalskiego.
N-SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Naucz.
PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
SŁONIM — Księgarnia D. Lubowskiego, ul. Mickiewicza 13.
ST. SWIECIANY — M. Lewin — Biuro Gazetowe, ul. 3 Maja 5
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24, F. Juczewska.
WARSZAWA — Tow. Księgarski „Ruch”.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetryowy jednoczłonowy na stronie 2-iej i 3-iej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz nadesłane milimetry 50 gr. Kronika reklamowa milimetry 60 gr. W numerach świętecznych, oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicę 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie n-ru dowodowego 20 gr.

Stanisław Wyspiański

Wilhelm Feldman mówił o twórczości Wyspiańskiego:

„Piorunem w brzemiennej burzy czasie było „Wesele”, — było każde prawie dzieło artysty. W blasku gromowym jedni ziemie dostrzegali siną, trupa, która przemieńca oczyszczającej burzy mogła się przemienić w krainę piękną i urodzajną; inni kataklizm tylko widzieli, grozę zniszczenia. Każde dzieło dzieło na oboczy sądy wywoływało najsprzeczniejsze. Młodzi, spragnieni nowego życia, szeroko oddychali tchnieniem burzy, k a t h a r s i s u c u w a l i; starzy odpowiadali dzwonkiem bretańskim lub irytacją głuchą...”

Wincenty Lutostawski mówił: „Wyspiański jest wieszczem osobliwym i wcześniej, niż inni nasi wieszczowie doczeka się pełnego wydania swoich pism. Jest on zarazem trudniejszy do zrozumienia i oceny, niż Mickiewicz,

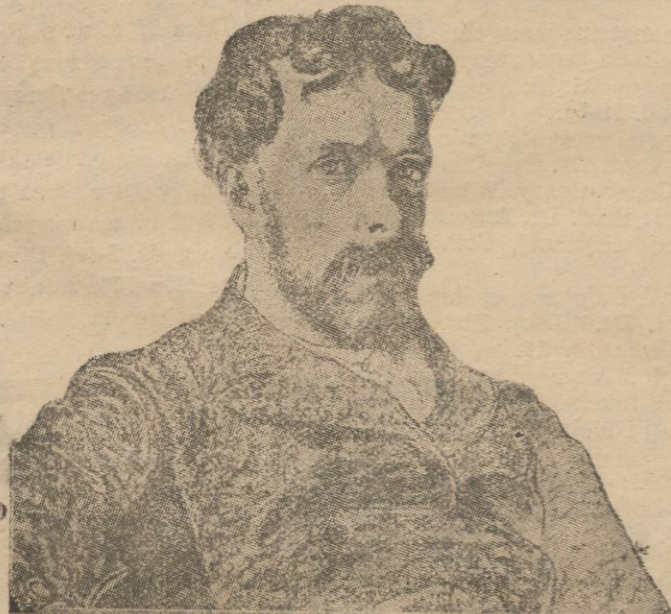
ten Rzym, co dzisiaj rękę ci podaje, na ciebie wszystkie swoje gromy zwróci, a polski oręż zuchwałostwo ukroczi...”

Wyspiański — młody chłopiec przeznaczał Polsce wielką rolę rycerza, stojącego na straży pokoju świata i brojącego z dąboczy ducha i kultury Europy.

Wyspiański - Konrad z Wyzwolenia po latach modlić się będzie:

O, Boże, wielki Boże
Ty nie znasz nas, Polaków,
Ty nie wiesz, czym być może
straż polska u Tych znaków!...

Im poważniej się zastanawiał Wyspiański nad rolą dziejową narodu polskiego, im głębiej się wżywał w przeszłość Polski, im surowiej osądzał współczesnych, licząc tylko na wybranych, na silnych duchem, na zdolnych do wielkich czynów, — tem ostrzej, tem boleśniej odczuwał potworną krzywdę, jaka się stała

Słowacki, Krasiński, — prawie tak trudny, jak Norwid. A choć trudniejszy, jest zarazem więcej pociągający dla nasz-rszych warstw przez rozpowszechnienie jego dzieł na scenie i przez ich sceniczną, która nad wszystkim góruje...”

„Wesele”, „Legion”, „Wyzwolenie” daleko trudniejsze są dla krytyka bo coraz to mniej będzie miał do powiedzenia, skąd co wzięte, a będzie musiał znać cud natchnienia, które nie tylko z nagromadzonych materiałów, ale, jak sam Pan Bóg, tworzy z niczego...”

Co dodać do tego dwugłosu, zarysującego rolę Wyspiańskiego we współczesnym mu społeczeństwie i wskazującego miejsce, jakie zajął Wyspiański — wieszcz wśród poetów polskich?...

Wyspiański jest jednym z najciekawszych zjawisk w dziejach naszej literatury. Poeta, malarz, muzyk — zjawiał się w okresie może najcięższym, bo w okresie krzyżowania się i zatracania wszystkich dróg, którymi za przewodem artystów szła dusza polska.

Brzmiały jeszcze echa wielkiej poezji romantycznej, — porywały i... prowadziły na manowce. Była w nich siła nieśmiertelna, ale było i coś, co rodziło słabość. Z poezji, jako z tyranem, walkę rozpoczął poeta...

I brzmiały hasła pracy „u podstaw”, pracy pozytywnej, hasła, które do pracy wzywały ludzi silnych, lecz same nie zawsze były źródłem twórczości...
I głoszą wówczas ucieczkę od życia w krainę sztuki, propagowano ideę „czystej sztuki” i „sztuki dla sztuki”. Było w tem wiele rzetelnej prawdy, ale tkwił jednocześnie jakiś fałsz...

Na skrzyżowaniu dwu wielkich epok, na przełomie dwu bogatych w dziejowe zdarzenia wieków stanął „pogrobowiec romantyzmu”, wychowany w szkole pozytywistycznej i mający wskutek gruntowniejszej znajomości Europy, rozumienie dla hasła „sztuki dla sztuki”.

Gdyby Wyspiański był słabą indywidualnością, stałby się zrzędnym, przyjemnym kompilatorem, — gdyby był tylko mocniejszą indywidualnością, załamałby się w nierównych walce ze społeczeństwem, które, zdezerjentowane i upadające na duchu, bało się nowych, zuchwałych dróg.

Wyspiański był obdarzony geniuszem, — dlatego też nie tylko rozpoczął zuchwał do szaleństwa walkę, ale i zwyciężył!

Jako uczeń pierwszej klasy, Wyspiański już się rozczłupwał w Dantem, mając dwadzieścia lat, znał dobrze Szekspira, w siedemnastym roku życia, zastanawiał się poważnie nad rolą Polski w dziejach ludzkości i tak kazał przemawiać królowi Stefanowi Batoremu do pisma moskiewskiego:

Przypat, wysłanćie i slugo lwana, przed ta noblisszą zęgnij swoje czolo i skłón kolano przed twóim zwyciężcą. Pomnij dochować dzisiejszej przysięgi, na całosc paktów — w obliczu kapłana, którego papież tutaj nam przysyła i pokojowi śle błogostawienstwo. Bo jeśli złamiesz w czem pakta traktatu,

Wyspiański — młody chłopiec przeznaczał Polsce wielką rolę rycerza, stojącego na straży pokoju świata i brojącego z dąboczy ducha i kultury Europy.

Wyspiański - Konrad z Wyzwolenia po latach modlić się będzie:

O, Boże, wielki Boże
Ty nie znasz nas, Polaków,
Ty nie wiesz, czym być może
straż polska u Tych znaków!...

Im poważniej się zastanawiał Wyspiański nad rolą dziejową narodu polskiego, im głębiej się wżywał w przeszłość Polski, im surowiej osądzał współczesnych, licząc tylko na wybranych, na silnych duchem, na zdolnych do wielkich czynów, — tem ostrzej, tem boleśniej odczuwał potworną krzywdę, jaka się stała

narodowi, pozbawionemu własnej państwowości.

W twórczym buncie rzucił losowi dumne wyzwanie:

Nie ścierpiej już niedoli,
ani niewolnej nędzy
Sam sięgnę lepszej doli
i leń przyniołte jędry,
zwyciężę na tej ziemi,
z tej ziemi PANSTWO wskrzeszę!...

I wskrzesił...

Wyspiański był wielkim poetą, który z chaosu krzyżujących się prądów artystycznych wyszedł zwycięsko, znajdując własną, niezależną drogę.

Wyspiański był wielkim Polakiem, który w przełomowej epoce przeczuł bliskie odrodzenie się państwowości polskiej i wzywał do ostatecznej, decydującej walki.

Wyspiański — poeta rzetelnie zasłużył na pomnik z brązu i marmuru.

Wyspiański — współtwórca odrodzonej państwowości polskiej zasłużył na to, aby jego grób opasała wstęga orderu Polonia Restituta...

Wawrzyni i cienie były udziałem Wyspiańskiego za jego życia, — więcej cieni... Taki już jest los geniuszy...

Nie rozumiemo go. Nie rozumieli ci, którzy rzucali na niego pioruny, i ci, co śpiewali dytrybamy. Podstawową jego sztukę „Wesele” rozumiano należycie dopiero po dwudziestu latach od chwili napisania.

Tworząc głęboką artystyczną syntezę na tle konkretnych, realnych kształtów Wawelu, Łazienek, Belwederu i t. p., poeta, jak to trafnie spostrzegł prof. St. Srebrny, wprowadzał w błąd inscenizatorów, narzucając im niezgodną z duchem utworów koncepcję naturalistyczną.

Wyspiański, jedyny polski poeta teatru, nie znalazł w swoim czasie tego teatru, o którym marzył; dziś teatr, idący naprzód olbrzymimi krokami, nie znalazł jeszcze Wyspiańskiego...

Jako prawdziwy geniusz jest Wyspiański tak wszechstronny i w tak wielkim stopniu posiada dar odmładzania się z biegiem czasu, iż w ciągu długich, długich lat będzie oświecał potomnych coraz nowymi, coraz głębszymi i bardziej porwijającymi przejawami nieprzebranego swego talentu.

Dziś w okresie wciąż świeżych wspomnień krwawych walk o wolność Ojczyzny, mimowolnie zwracamy uwagę przede wszystkim na Wyspiańskiego — proroka państwowości polskiej. Wydobywałmy i utrwalałmy w swej pamięci olbrzymie jego zasługi w dziele kształtowania nowej psychiki polskiej, w wychowywaniu ludzi, godnych być wolnymi obywatelami niezależnego państwa.

Niezawodnie, zbyt uporczywie podkreślał tylko jedno łożysko twórczej myśli Wyspiańskiego, wyrządzamy mu pewną krzywdę, gdyż jest on zdumiewająca aktualność jego myśli. Jest on wielki. Jego poezja toruje drogę tym luboym ideom, — nigdy jednak tym ideom ślepo nie służy!

W. Charkiewicz

Ratyfikacja paktu o nieagresji pomiędzy Polską i SSRR.

WARSZAWA. PAT. — P. Prezydent Rzeczypospolitej dokonał ratyfikacji paktu o nieagresji między Polską a SSRR, podpisanego w Moskwie 25 lipca r. b. oraz umowy koncyliacyjnej, podpisanego w Moskwie 24.11 r. b. przez posła Patka oraz komisara ludowego spraw zagr. Litwinowa.

MOSKWA. PAT. — Prezydium C. K. W. S.S.R.R. dokonało ratyfikacji sowiewko-polskiego paktu nieagresji, podpisanego w Moskwie 25 lipca r. b. oraz konsyliacyjnej podpisanej w Moskwie 23.11 r. b.

MOSKWA. PAT. — Oświadczenie ministra Becka dla prasy sowieckiej wywarło w moskiewskich kołach politycznych jak najlepsze wrażenie. Oświadczenie to ukazało się we wszystkich dziennikach, przycem „Izwestia” i „Prawda” podały je na pierwszych stronach tłustym drukiem.

Odpowiedź Ameryki na demarche Polski

RZĄD ST. ZJEDNOCZONYCH NIE CI CE ODROCYĆ RATY 15 GRUDNIA

WARSZAWA. PAT. — W związku z demarche ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Waszyngtonie, Filipowicza, w sprawie rewizji układu polsko - amerykańskiego z dnia 14.11 1924 r. o konsolidacji długu wojennego departament stanu wręczył wczoraj ambasadorowi Filipowiczowi odpowiedź rządu Stanów Zjednoczonych.

W odpowiedzi tej departament stanu stwierdza, że ocenia w pełni wagę uczynioną przez rząd polski propozycji. Departament stanu stwierdza, że do ocenia okoliczności, związane z kryzysem światowym, spadkiem cen i trudnościami w handlu międzynarodowym, które powodują zwiększenie ciężaru długów za granicznych wielu krajów, zaznacza jednak, że momenty depresji zaciążyły również i nad narodem amerykańskim i że przy rozważaniu zmian układów nie mogą być nie wzięte pod uwagę skutki, jakie miałyby one dla obywateli Stanów Zjednoczonych.

W związku z tem stanowisko prezydenta Stanów Zjednoczonych jest takie, że dla proponowanego przestudowania istniejących zobowiązań finansowych między rządami należałoby stworzyć organ, wyłoniony przez Kongres amerykański, którego zadaniem byłoby rozważenie tej sprawy oddzielnie z każdym rządem. Prezydent gotów jest zalecić Kongresowi powołanie do życia takiego organu. Co się tyczy raty, płatnej 15 grudnia b. r. rząd amerykański, donosząc w swej notce, że nie ma upoważnienia do udzielenia odroczenia w tym względzie, zaznaczył przy tem, że uiszczenie tych płatności polepszyłoby znacznie widoki zadowalającego podejścia do całego zagadnienia.

Sytuacja przesileniowa w Niemczech

BERLIN. PAT. — Prowadzone w ciągu dnia dzisiejszego przez gen. Schleichte ra i kanclerza Papena nieoficjalnie rozmowy z przywódcami stronnictw nie dały jeszcze konkretnego wyniku, rozmowy kontynuowane będą jutro, dopiero po ich zakończeniu, oczekiwana jest decyzja prezydenta Rzeszy co do nominacji nowego kanclerza. W kołach politycznych podkreślają, że jedynie generał Schleicher miałby widoki uzyskania konkretnych wyników w rozmowach z przywódcami stronnictw. Decydująca rola w tych rozmowach przypada narodowym socjalistom, którzy rozporządzają wraz z komunistami bezwzględna większością głosów w parlamencie każdej chwili mogliby pokrzyżować plany rządu.

Przywódcą niemiecko - narodowych Huggenberg żąda, aby 4 tki, gospodarki, pracy, żywienia i finansów były połączone we wspólne ministerstwo „kryzysowe” i oddane jemu.

Znów krwawe wypadki we Lwowie Zamordowanie studenta. — Demonstracje akademickie na ulicach

LWÓW. PAT. W dniu 27 bm. o godz. 1 i pół w nocy przed barem nocnym Grota, przy ul. Szajnochy wywiąła między kilkoma studentami IV r. akademii medycyny i weterynaryi a gromadką metów ulicznych, kłótnia, która zamieniła się w bójkę. Student Jan Grotkowski został ciężko ranny, a studenci Pietraszko M. i Szczepanowski Stanisław, odnieśli lekkie rany cięte. W czasie bójki nadbiegli na miejsce dwaj posterunkowi P. P., którzy ujęli na miejscu sporu uczestników grupy metów ulicznych m. in. Mojżesza Katza oraz Szulima Kellera i prosiły ich do Sądka.

Student Grotkowski w czasie przewożenia do szpitala zmarł. Pierwsze dochodzenie wykazało, że aresztowani uczestnicy bójki przed udaniem się do baru Groty spędzili cały wieczór w restauracji Mandala przy ul. Żółkiewskiej, poranieni zaś studenci brali udział w t. zw. sobótce w restauracji Kolońskiego a następnie bawili w restauracji Adria, skąd udali się do baru Groty.

LWÓW.PAT. — W związku ze śmiercią zabitego w bójce nocnej studenta we ternaryj Grotkowskiego dziś w godzinach wieczornych pojawiły się na mieście grupy akademików, usiłując wywołać ekscyzy. Organa P. P. rozprószyły na ul. Akademickiej i Legionów formujące się grupki, zapobiegając prewencyjnie awanturom. W godzinach popołudniowych ukazała się na mieście ulotka, mająca na celu sprowokowanie ekscyzy, a pochodząca rzekomo z kół nacjonalistycznych. Ulotka okazała się falsyfikatem. Wyjaśnienie tej okoliczności przyniosło się do szybkiego uspokojenia nastrojów. Bratnia Pomoc Akademii medycyny we ternaryjnej wydała odezwę, wyjaśniającą ją charakter zajścia, w którym został zabity student Grotkowski i nawołując młodzież do zachowania spokoju.

W gazetce ABC. czytamy wiadomość, że organy konserwatywne w Krakowie, Poznaniu, Wilnie i Warszawie miałyby ulec likwidacji i w zamian ich miałby wychodzić jeden wspólny organ w Warszawie.

ABC lepiejby zrobiło, aby się zajmowało własnymi sprawami redakcyjnymi, niż cudzemi. Nie jesteśmy upoważnieni do przemawiania imieniem gazet, wychodzących w innych miastach, oświadczenia tylko kategorycznie, że żadne projekty sformułowania „Słowa” z tamtymi organami nie istnieją, że żadne nawet pomysły tego rodzaju przez nikogo wysuwane nie były, i cała ta plotka musi być wynikiem jakiegoś nieporozumienia. Wysoce ceniąc pracę organów zachowawczych, a zwłaszcza centralnego i stołecznego „Dnia Polskiego”, uważamy, że mamy bardzo duże, a nawet olbrzymie zadanie na naszym wileńskim posterunku.

Wyspiański jest artystą, przedwzrostkiem artystą, — natchnionym i twórczo - buntowniczym... Stąd żywiłowa potęga jego poezji i stąd też zdumiewająca aktualność jego myśli. Jest on wiecznie młody i każdemu nowemu pokoleniu Polaków będzie mógł powiedzieć coś, co zrozumie tylko ono...

Obok największych geniuszy poezji polskiej pójdzie Wyspiański daleko w przyszłość, zawsze młody, zawsze buntowniczy i mocny...

Niejedno jeszcze odniesie wspaniałe zwycięstwo, aż wreszcie zdobędzie najwyższą nagrodę, której jest na imię: nie ś m i e r t e l n o ś ć!...

W. Charkiewicz

O wzmocnienie dwuizbowości

Dziesięć lat mija od chwili wyboru pierwszego Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Dziesięć lat: okres niezmiernie krótki w dziejach Izby Wyższej, którą w innych krajach budowały wieki wyteżonej pracy i doświadczenia. Okres — w naszym warunkach dynamicznych — dostał się długim, aby pozwolić na wydanie sądu o wartości tej instytucji i jej roli w życiu odrodzonej Polski.

U kolebki Senatu w Polsce stała rozpetana demagogia. Sejm ustawodawczy powołany do ociesniania zębów przyszłej budowy konstytucyjnej Państwa, zatracił w swej pracy poczucie miary i zniżył równowagę. Skłócony na wewnątrz, rozbity na mnóstwo zwalczających się wzajem partij politycznych, umiał jednak odnaleźć swą zgubioną jedność w dążeniu do zapewnienia sobie wyraźnej przewagi w Państwie. Z tego dążenia zrodziła się brzemienna w następstwie, walka o osłabienie władzy wykonawczej. To samo dążenie do jednolitości w sejmowej polityce podjęto w konstytucyjnej Konstytucji o przyszłym Sejmie.

Pomiędzy zwolennikami Senatu i jego ideowymi przeciwnikami z pod znaku „demokracji integralnej” stanął osobliwy kompromis: uratowano wprawdzie od ostatecznej zagłady samą instytucję Senatu, ale ograniczono znakomicie pole jej działania i realnych wpływów. Odartego przyszy Senat z najistotniejszych kompetencji ustawodawczych. Chciano go zredukować do roli konstytucyjnego cienia wszechwładnego Sejmu.

Ułomny od urodzenia, zagrożony — zdawało się — nieuleczalną niemocą, a może i rychłą śmiercią, którą mu wielu wróżyło, Senat wykazał jednak niespodziewaną żywotność i nieoczekiwana zgoda zdolność do samodzielnego rozwoju. W tych niemiernie szczupłych granicach, jakie mu zakresiła Konstytucja z 17 marca — potrafił rozwinąć pracę konstrukcyjną i zdobył dla niej powszechny szacunek. W szeregu zwycięskich precedensów wywalczył sobie i ugruntował prawo do odrzucania ustaw, a tem samem zapewnił sobie istotny wpływ na bieg prac ustawodawczych.

Opierając się pokusom demagogii, działającej rozkładowo na mniej od niego dojrzały Sejm, potrafił Senat utrzymać wysoki poziom pracy ustawodawczej. Okrzyczany w chwili swych narodzin jako „niedemokratyczny”, potrafił swym umiarem i dojrzałością decyzji obronić przed ostateczną kompromitacją jedną z najcenniejszych zdobyczy demokracji: samą instytucję parlamentu.

Polska ma jeszcze w żywej pamięci tę chwilę, kiedy — w okresie zastraszającej się walki Sejmu z Rządem — na posiedzenie Senatu przybył Marszałek Piłsudski. Opinia, która zaczęła już tracić resztki wiary w Sejm, obezwładniony przez opozycję i do żadnej pracy niezdolny, zrozumiał dobrze wymowę tego gestu Wielkiego Budowniczego Państwa.

OBRAZY ZWIĄZKU LEGJONISTÓW

KALISZ. PAT. — Dzisiaj rano odbyło się w sali sejmiku powiatowego plenarne posiedzenie zarządu głównego Związku Legionistów Polskich. Obradom przewodniczył prezes Związku Walerjusz Sławek. Oddano hold więziom szczyptomiarom. Prezes Sławek zobowiązał pracę obywateli Legionistów szerzej omawiając zagadnienia konstytucyjne. Debata nad programem zjazdu delegatów Zw. Leg., który odbędzie się w Warszawie 3 i 4 grudnia r. b.

POCIĄG ZMIAŹDZYŁ SAMOCHÓD

KATOWICE. PAT. W niedzielę o godz. 6 rano na szosie Piotrowice — Mikołów na przejeździe kolejowym pociąg towarowy najechał na samochód Włoczek i Włoszaka z Rybnika, wiozący towary. Samochód doszczętnie zniszczony, szofer Bartkowiak z Dadymana poniósł śmierć na miejscu. Dwa wagony pociągu wykołowały się.

PRZEDWCZESNY WYBUCH PETARDY

BERLIN. PAT. — Grupa uczniów gimnazjum w Nowym Sączu zamierzała ubiegłej nocy przetrzasnąć jednego nauczyciela przy pomocy wybuchu petardy, rzuconej przed jego dom. Nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności petarda wybuchła przedwcześnie w rękach jednego z uczniów, wyrzucając mu lewie ramie i wypalając całą niemię twarz. W stanie bezładnym ofiarę eksplozji przewieziono do szpitala.

Kraków ku czci St. Wyspiańskiego

KRAKÓW. PAT. — Dzisiejsze uroczystości ku czci Wyspiańskiego rozpoczęły się otwarciem wystawy książek Wyspiańskiego, urządną staraniem Towarzystwa Miłośników Książki w Krakowie. Na otwarciu obecny był minister W. R. i O. P. Jędrzejewicz w towarzyszeniu wojewody Kwaśniewskiego, prezydenta miasta Beliny Prądmowskiego, zastępcy dowódcy O.K. pułk. Bolestawicza i innych. Na ekspozycji zostały wydane wszystkie dzieła Wyspiańskiego, liczne własnoręczne rysunki artysty do

ski: przyjęła go jako dowód wysokiego uznania dla pozytywnej pracy Senatu.

Pamiętamy niedawne jeszcze rozprawy Senatu o polityce zagranicznej. Pamiętamy, jak w atmosferze spokojnej, niezamąconej zgłębieniem sejmowych kłótni, potoczyła się dyskusja poważna, nacechowana szerokim zrozumieniem dążeń rozwojowych Polski, jej możliwości, potrzeb i niebezpieczeństw. Mielśmy wtedy przed oczyma — tak rzadki w naszej historii przykład — dobrego sejmowianina.

Dzisiaj, — po dziesięciu latach istnienia Senatu — jego pozycja w opinii publicznej jest niewątpliwie znacznie silniejsza, niżeli w chwili jego urodzin. Walkę o ustroj dwuizbowy można właściwie uważać za wygraną. Pytanie, powtarzane przed laty z uporczywym sceptycyzmem: Czy potrzebny jest Polsce Senat? zatracła swą dawną aktualność. Na porządku dyskusji staje pytanie nowe: Jaki Senat jest Polsce potrzebny?

Jaki Senat jest Polsce potrzebny? Odpowiadamy: Senat strukturalnie różny od Sejmu, konstytucyjnie wyposażony w szerokie kompetencje.

Strukturalnie różny od Sejmu... Konstytucja z 17 marca wybrała w tej dziedzinie rozwiązanie najprostsze: dała Sejmowi i Senatowi te same zasadnicze podstawy strukturalne, różniczkowała tylko wysokość ich poziomu. W odniesieniu do Senatu podniosła wymagania, określającą cenę swego.

Rozwiązanie tego wymaga gruntownej rewizji. Jeżeli Senat ma spełniać rolę czynnik, gwarantującego utrzymanie należącego poziomu pracy ustawodawczej, musi utrzymać formy organizacyjne, które mu zapewniły dopływ ludzi rzetelnej wiedzy i gruntownego doświadczenia. Na miejsce kryteriów formalnych, decydujących o wybieralności do Sejmu — należałoby tutaj, zdaniem naszym, wprowadzić kwalifikacje rzeczowe. Różne od obecnych musiałyby być również formy wyboru, oparte na ocenie tych kwalifikacji.

Trudno oczywiście w obecnej chwili dać ostateczną odpowiedź na nierozstrzygnięte dotąd pytanie, streszczające się w dylemacie: wybór senatorów przez kolegię specjalne (jak np. organ samorządu gospodarczego), czy też nominacja przez Głowę Państwa. Przyjęcie pierwszego rozwiązania kryje w sobie niebezpieczeństwo rozpolitykowania samorządów. Nominacja, jako jedyny źródło mandatów senatorskich, mogłaby nadać Senatowi charakter zbyt jednostronny. Dlatego może najwłaściwsze wydaje się rozwiązanie pośrednie, przyjęte w zasadzie przez projekt konstytucyjny BBWR, który kojarzy system wyboru senatorów z systemem nominacji przez Głowę Państwa. Także zasługuje tu na gruntowne rozpatrzenie koncepcja nominatów, Prezydenta z listy proponowanej przez, związków g. spodarczą.

Sądę, że takie rozwiązanie sprawy, należałoby jeszcze uzupełnić postanowieniami specjalnymi, któreby zapewniły udział w Sncanie ludziom, mającym szczególne cenne doświadczenia w pracy państwowej (jak np. prezes Rady Ministrów, oraz ministrowie — po pewnej liczbie lat pracy na swych stanowiskach). Realizacja podobnych zasad, które np. znalazły pełny wyraz w konstytucji rumuńskiej, pozwoliłaby na zrępowanie w przyszłym Senacie elementów istotnie wartościowych i do trudnej pracy ustawodawczej szczególnie dobrze przygotowanych.

Senat przebudowany od fundamentów, ugruntowany na podstawie rzetelnych kompetencji swych członków, musiałby otrzymać, znacznie szersze niż dotychczas, kompetencje ustawodawcze. Należałoby koniecznie naprawić popełniony w tej dziedzinie zasadniczy błąd Konstytucji z 17 marca, która — z oczywistą szkodą dla równowagi całego ustroju Państwa — uszczępliła niezdrówą zasadę ustawodawczej przewagi Izby Niższej nad Izbą Wyższą.

Na zakończenie uwaga natury ogólnej. Olbrzymie trudności gospodarcze, przeżywane obecnie przez Polskę naród ni w całym świecie, odsuwają na dalszy plan narzucające jej się zagadnienie naprawy ustroju państwa, nie odbierają jednak temu zagadnieniu jego wielkiej doniosłości. W obliczu wielkich zadań, które zdają się przetrastać miarę możliwości ludzkich, pogłębia się konieczność wytworzenia takich udoskonalonych form ustrojowych, któreby umożliwiły wydobycie ze społeczeństwa maksimum sił twórczych, zdolnych do pozytywnej pracy i konstrukcyjnego wysiłku. W tem oświetleniu nabiera szczególnej aktualności zagadnienie reformy Senatu, który w ramach naprawionego ustroju konstytucyjnego uzyskać winien mocniejszą podstawę i szersze możliwości pracy dla dobra Narodu i Państwa.

Józef Wielowiejski.

JAK MINAŁ TYDZIEŃ SPORTOWY

Nowa placówka towarzysko-sportowa

Powstał w Wilnie nowy klub sportowy ściślejszy towarzysko - sportowy, klub, którego członkowie nie będą starać poprawiać rekordy. Będzie to raczej placówka mająca za zadanie ułatwić pewnym - zresztą obywatelom - grono inteligencji pracującej nawiązanie bliższego kontaktu towarzyskiego i uprawianie sportu. Sportu, jako miłej i pozytywnej rozrywki, a nie - drogi do rekordów.

Mowa tu o Klubie Towarzysko - Sportowym Prawników powstałym przed kilku tygodniami, a w sobotę uroczystie inauguracyjnym sezon - czarną kawą - w nowo-wypoświęconym, b. miłym i pięknie udekorowanym lokalu własnym (ul. Dąbrowskiego 10 m. 5-a).

Zanim podamy sprawozdanie z wspomnianego otwarcia zapoznajmy się z historią powstania klubu.

Powstał on z inicjatywy trzech prawników b. sportowców pp. sędziów Narebskiego, prokuratora Dowbora i adwokata Janowskiego.

Projekt stworzenia własnego klubu spotkał się zapałem i wkrótce przybrał realne formy. Zwołano walne zebranie, na którym wyłoniono władze - radę gospodarczą. Przewodnictwo oddano w ręce p. sędzię Matuszewicza pozostałe funkcje p.p. prokuratorom Komarowi i Dowborowi, sędziom Narebskiemu i Szulcowi, adwokatom - Szukowskiej, Muchanowej, Janowskiej, Wiślickiemu, Turkiem oraz radcy Zwierku. Prócz tego przewidziano także r. zw. Grono pań (przeważnie żony członków klubu), z p. sędzią Matuszewiczą i prokuratorową Dowborową na czele, które wzięły na siebie trudne zadanie „pań domu”.

Jakie zadanie do spełnienia postawiła sobie rada gospodarcza wspólnie z paniami? Te, o którym wspomnieliśmy na wstępie: stworzenie ośrodka - ułatwiającego nawiązanie bliższego, serdeczniejszego kontaktu.

Brodz, ping - pong i sobotki będą tym magnesem przyciągającym wszystkich do miłego lokalu klubowego, nazwanym sport odgrębał ma także rolę.

Powstało już kilka sekcji: gimnastyki i gier sportowych, narciarska, łyżwiarska. W sezonie powstaną: tenisowa i wioślarska.

Sekcja gimnastyki i gier sportowych prowadzona przez red. J. Lewonę i prok. B. Dowborę - rozpoczyna już prace. We wtorki i piątki sporta grupka pań i panów ćwiczy w sali gimn. Zygmunta Augusta.

Narciarskie pod wodzą instruktora prok. Dowbora i łyżwiarskie, którym przewodniczący będzie adw. Turcki czekają na zimę. Pierwsi będą mieli specjalny kurs (dla początkujących i zaawansowanych) oraz wyżywienie i transport. Drugi - własną szatnię na śluzawce. O projektach pozostałych sekcji przedwczesne byłoby teraz mówić.

Aktu poświęcenia lokalu składającego się z dwóch sal i pokoju dla bridiżystów, a - jak się już rzekło - gustownie - umiarkowanie zieloną i ozdobioną szeregami cennych prac wileńskich artystów - zresztownych w T-wie Niezależnych, dokonał ks. Buzkiewicz wygłaszając krótkie, okolicznościowe przemówienie.

Następnie zabrał głos prezes Rady Gospodarczej sędzia Matuszewicz witając gości

Z frontu walk ligowych

POLONIA SPADA DO KLASY A. PORAZKA LKS'u ODBIERA MU WICEMISTRZOSTWO

Boje ligowe zakończono wczoraj. Sytuacja jest jasna. Polonia opuszcza klasę. Los jej jest przesądzony nawet gdyby przywrócono Czarnym odebrane punkty. Stołica traci w lidze swój ulubiony klub, będący jednym z organizatorów ligi.

W przepaść stoczyła się drużyna ongiś najsympatyczniejsza i grupująca w swych szeregach studentów, że wspomniemy tylko Hamburgera, Walczaka, Grabowskiego, Krógera i wielu wielu innych. Liga zabiła drużynę. System rozgrywek zmuszający do całkowitego poświęcenia swego czasu piłce sprawił, że do drużyny „dokooptowano” Pazurków, Małków i innych „warszawiaków” ze Śląska i Krakowa. Wraz z ich przybyciem zmieniło się oblicze Polonii i sympatja Stolicy. Teraz sytuacja jeszcze bardziej się pogorszyła - albo, może Polonia znów stanie się była, sympatyczną Polonią. (t)

WARSZAWA, PAT. - Na stadionie Legii

rozegrano ostatni w tym sezonie mecz ligowy między stołeczną Legią a LKS, zakończony przegrywaniem zwycięstwem Legii 4:1. Legia wystąpiła w osłabionym składzie bez Martyna i Nawrota. LKS był w składzie najsilniejszym. Legia grała przez cały czas koncertowo, pokazując bodaj najlepszą grę w sezonie. Widzów 2.000.

KRAKÓW, PAT. W meczu o mistrzostwo

ligi Wisła pokonała Polonię 2:0 (1:0). Wynik ten miał dla Polonii szczególnie duże, znaczenie decydując o pozostaniu jej w lidze. Obie drużyny wystąpiły w pełnych składach. W pierwszej połowie gry przewaga Wisły. W drugiej połowie napad Polonii zagroził bramce Wisły, ale Koźmin bronił doskonale.

SIEDLCE, Mecz 22 pp. przeciw Garbarni

zakończył się zwycięstwem 22 pp. w stosunku 2:1. Zwycięstwo wojkowskich było zupełnie zasłużone. Górowali oni prawie przez cały nad przeciwnikiem zarówno ambicją jak i umiejętnością wykorzystywania sytuacji podbramkowych. U zwycięzców wyróżnił się Skroczyński i Marcinkowski.

Przed meczem bokser- skim ze Szwedami

Sport polski nawiązał kontakt z Szwecją. Pierwsi piłkarze, a teraz (4 grudnia w Poznaniu) bokserzy stołecznej walce.

Będzie to ciekawe w tym roku między państwowo spotkanie naszych pięściarzy, mające dla nas - po pogromie w Dortmundzie, - ogromne znaczenie. Boks polski będzie miał okazję, bodaj częściowej, rehabilitacji. Niezłoty pomysł „robienia” wagi stanął do walki w składzie rzeczywiście najlepszym.

Kto wejdzie do składów jeszcze nie zostało ustalone definitywnie. Zapewne w reprezentacji znajdują się: Misiorny, Polus, Cyranek, Sipiński (o ile zostanie „ulaskawiony”) i zwolniony z dyskwalifikacji, Klimczak, Gannearck, Chmielewski, Zieliński II, Wocka względnie w razie jego nie dyspozycji Konarski lub Stibbe.

Jak widzimy z tego zestawienia niemal cała reprezentacja składać się będzie z łodzian, nie będzie w niej natomiast ani Forlańskiego ani Arskiego znajdujących się obecnie w bezładnej formie.

Spotkanie Polska - Szwecja budzi zagranicą wielkie zainteresowanie, gdyż po katastrofalnej przegranej z Niemcami zachwiała się mocno dobre imię boksu polskiego.

Wynik obecny ma potwierdzić wersję o spadku poziomu lub przekonać, że wynik w Dortmundzie był, powiedzmy, wypadkowy.

Szwedzki Związek Bokserski zestawiał swą reprezentację jak następuje: Martin, Ljung, Bertil, Andersson, Allan Karlsson, Gösta Lindquist, Harry Eklund, Olle Ostling, Lasse Södenberg i Vagnis Eriksson.

Sędziować w ringu będzie Niemiec - Schneider. (t)

Czy wiecie, że...

O zapowiedzianym meczu bokserkim Lotwa - Polska jaki się miał odbyć w Wilnie w pierwszych dniach grudnia nie nie słychać.

Pol. Zw. Bokserski zaprzestał pertraktować w tej sprawie. Należy przypuszczać, że mecz ten nie dojdzie do skutku.

Lotewskie i estońskie zw. bokserskie zwróciły się do Wil. Okr. Związku z propozycją rozegrania u nich spotkania. Sprawa ta nie została jeszcze definitywnie rozstrzygnięta, chociaż władze wileńskie są raczej skłonne przyjąć propozycję.

Pilnik, wicemistrz Polski w wadze półśredniej porzucił szeregi ZAKS-u i zgłosił swój akces do Makabi stołecznej.

Poczynając od dnia dzisiejszego w Wil. Związku Rezerwistów rozpoczyna się zaprawa bokserka i narciarska (sucha). Oczwienia odbywać się będą w poniedziałki i środy (godz. 18 - 19) w sali Ośrodka W. F.

W sprawach sportowych członkowie zw. zgłaszali się mają do kapitana sportowego J. Dobrzańskiego w lokalu związku (wtorki i piątki od 20 - 21).

Zbliżają się zima nie odstrasza sportowców, którzy ubiegają się o Państwową Odznakę Sportową. Wczoraj np. na stadionie Ośrodka W. F. ćwiczyli około czterdziestu członków Zw. Rezerwistów.

Pozatem trenowali szereg osób. Bardzo dobry wynik uzyskała doskonała tenisistka p. Reissowa, która w butach, bez treningu, w biegu na 60 mtr. uzyskała czas 10 sek.

Ognisko wyszło do Zakopanego na specjalny kurs narciarski dla instruktorów i sędziów czterech swoich zawodników: Labucia, M. Nowickiego, Zajęckiego i Hermanowicza. Ten ostatni pojeździe do Zakopanego wprost z Poznania, gdzie studjuje w W. S. H. (t).

W rocznicę powstania listopadowego

ŚWIĘTO DYWIZYJNEGO KURSU PODCHORĄŻYCH REZERWY

W dniu 29 listopada r. b. Dywizyjny Kurs Podchorążych Rezerwy w 5 p.p. Leg. ma obchodzić swe święto. Rocznicą powstania listopadowego, stała się w Niepodległej Polsce w pierwszym rzędzie żołnierską uroczystością podchorążych. Wilno dotychczas nie miało swego podchorążówki. Tylko w czasie feryj świątecznych można było dostrzec z rzadka migające wśród publiczności wileńskiej odznaki Szkoły Podchorążych Rezerwy. Dziś przeszło 120-tu „legionistów z cenzurem” zaludnia nowy wzorowo urządzony blok koszar 5 p. p. Leg. Mroźnym porankiem można widzieć, jak na małowiczkich terenach w okolicy Kalwarii ćwiczą plutony Dywizyjnego Kursu.

W dniu 29 listopada Wilno będzie uroczystością świątecznych, które częściowo odbędą się na ulicach i bulwarach miasta.

KRONIKA wileńska

bywałą atrakcją stanowią przesłane wkładki baletowe i rewiowe.

W przygotowaniu „Fiolek z Montmartre”

Dziś już oczekujemy recitalu Marji Kurenko - Znakomita śpiewaczka koloratury, b. primadonna Opery Cesarskiej w Moskwie, gwiazda filmu amerykańskiego, znana szeroko z nasypanych przez nią płyt - wystąpi z oryginalnym programem, zawierającym arie operowe i pieśni, w Sali Konserwatorium (Wielka 47) punkt o godz. 8-jej wiecz. Pozostałe bilety są do nabycia w kasie Konserwatorium (Końska 1).

Koncert na zagrożoną Bazylikę odbędzie się dnia 3 grudnia o godzinie 20-jej w Malej Sali Miejskiej przy ulicy Końskiej 3. - Kolo Pań przy Komitecie utworzenia bazyliki zaprasza nań wszystkich wilan. Laskawy udział przyrzekł: pp. Piotrowicza, Święcicka, Wyrwicz, Jodko i Ledóchowski.

CO GRAJA W KINACH?

CASINO - W gabinecie lekarza i 100 metrów miłości.
HELIOS - Wiktorja i jej huzar
PAN - Emma.
HOLLYWOOD - Góry w płomieniach. Higiena seksualna.
STYLOWY: Osadźcie sami.
LUX - Ulica potępionych dusz.
SWIATOWID - Halka

WYPADKI I KRADZIEŻE

Okradziony w piwiarni. - Michał Panawicz, zamieszkały przy ulicy Podwilkowej 8, zameldował policji, iż w dniu wczorajszym wczorazem wstąpił do piwiarni przy ulicy Ponarskiej 14, gdzie został okradziony z pieniędzy przez współbiesiadniczkę, nazwiska której wymienił. Prowadzi się dochodzenie.

PODSTĘP. - Do policji śledczej wpłynęła skarga niejakiego Josefa Rozmowa, lat 75 (Beliny 14), oskarżającego swych synów o podstępne wyłudzenie podpisu na akcie sprzedaży jego domu w chwili, gdy był zamroczony alkoholem. W sprawie tej wszczęte zostało dochodzenie.

WYPADEK W ŁAZNI. - W sobotę wieczorem pogotowie ratunkowe zawezwane zostało do łaźni Agresta, gdzie uległ ciężkiemu wypadkowi 40-letni Kowalewski Leon, Antokolska 9. Wskutek nieostrożności wszedł on do napełnionej wrzątkiem wanny, skutkiem czego odniósł poważne poparzenia całego ciała. Poszwankowanego odwołano pogotowie ratunkowe do szpitala św. Jakóba.

POTAJEMNA GORZELNIA. - Wywiadowcy wydziału śledczego wykryli potajną gorzelnię w zabudowaniach mieszkańca ws. Władawicki, gminy rzęsazajskiej, Wacława Sienkiewicza. Prowadził on produkcję. Zaopatrzył on w swoje wyroby podmiejskie szynki.

SKUTKI BÓJKI. - Przy zbiegu ulic W. Pohlanki i Słowackiego doszło do bójki, podczas której został zraniony uderzeniem noża w plecy szeregowiec pułku artylerji przeciwlotniczej Henryk Rorbach. Rorbacha przewieziono do mieszkania jego rodziców, gdzie zażewany lekarz pogotowia udzielił mu pomocy. Sprawców porażenia narazie nie zatrzymano.

WOJSKOWA

Komisja poborowa. - Dodatkowe posiedzenie Komisji Poborowej odbędzie się w dniu 30 bm. w lokalu przy ul. Bazylińskiej 2. Obowiązek stawiennictwa obejmuje wszystkich mężczyzn, którzy nie uregulowali swego stosunku do wojska.

AKADEMICKA

Zebranie sekcji samokształceniowej akademickiej drużyny harcerskiej. - Rada drużyny zawiadamia, że zebranie sekcji samokształceniowej odbędzie się dnia 30 listopada o godz. 20 przy ul. Zygmuntowej 16. Pożądany jak najliczniejszy udział członków drużyny.

RÓŻNE

Sytuacja w handlu. - W ciągu bieżącego miesiąca zlikwidowało się na terenie Wilna 14 przedsiębiorstw handlowych, 3 przemysłowe i 9 zakładów rzemieślniczych. Likwidacja tych zakładów nastąpiła wskutek zubożenia ich właścicieli.

Wystawa Inlarska. - Towarzystwo Inlarskie powzielo myśl zorganizowania wielkiej wystawy inlarskiej, która zostanie uruchomiona w ramach kiermaszu „Kaziukowego” w dniu 4 marca.

PREWENTORJUM DLA DZIECI ZAGROŻONYCH GRUZLICĄ. Przy pomocy Tow. Przeciwgruźliczego i magistratu, przy Ośrodku Zdrowia na ul. Wielkiej uruchomiono prewentorium dla 40 dzieci, zagrożonych gruźlicą, a pozbawionych odpowiednich warunków u siebie w domu. Dzieci przebywać będą w prewentorium przez cały dzień, aby wieczorem wrócić do rodziców.

BEZROBOCIE. - Liczba bezrobotnych na terenie Wilna wynosi obecnie 5620 osób. W porównaniu z ubiegłym tygodniem bezrobocie wzrosło o 25 osób.

Sekcja Pracy Rodziny Wojskowej pada je do wiadomości, że z dnia 2 grudnia na kurse robót ręcznych rozpoczyna się lekcje robienia zabawek choinkowych. Lekcje będą się odbywać we wtorki i piątki, od godziny 6-8, w które to dni Sekretariat Rodziny Wojskowej (Mickiewicza 13) przyjmuje zapisy.

TEATR I MUZYKA

Teatr Wielki Pohlanka - gra dziś odwołalnie po raz ostatni, przepiękną baśń Maciełka „Niebieski ptak”. Ceny propagandowe. Początek o godzinie 8.

Jutro święta komedjo-satyr. „Zbyt prawdziwie, aby było dobre”.

Teatr muzyczny „Lutnia” - gra dziś i jutro po cenach znionych zabawną i melodyjną operetkę „Szaletstwa Coletty”, której nie-

Królowa Śpiewu koloraturowego

przezawna przez wszechwielką prasę „SŁOWIKIEM EUROPEJSKIM”
MARJA KURENKO

— Marja Kurenko — doskonała śpiewaczka koloratury, b. primadonna Opery Cesarskiej w Moskwie, da się usłyszeć w jedynym recitalu dziś w poniedziałek, w Sali Konserwatorium (Wielka 47) o godz. 8.15. Bilety należy kupić z góry.

Nowa placówka lecznicza w Wilnie

Z przewidywaną radością dowiadujemy się o otwarciu w Wilnie Zakładu leczniczego stosowania gimnastyki zdrowotnej i leczniczej.

W krajach skandynawskich, szczególnie w Szwecji, a z krajów centralnych w Niemczech, od dawna istnieją już podobne zakłady, cieszące się wielkim powodzeniem z względu na rezultaty stosowanego tam leczenia.

Uświadomiliśmy sobie, że istnieje cały szereg chorób, jakto niektóre schorzenia układu kostnego, mięśniowego, nerwowego i układu krążenia, których leczenie środkami aptecznymi jest mało skuteczne, lub wręcz niemożliwe. Podobne cierpienia często wymagają zabiegów czysto fizycznych, jakimi w tym wypadku będą gimnastyka zdrowotna i lecznicza, wraz z masażem leczniczym.

Jak się dowiadujemy, — w Zakładzie wspomnianym mają być uruchomione dwa oddziały. Jeden z nich obejmowałby gimnastykę grupową, zdrowotną, o charakterze zapobiegawczym, rozruchowym, i rozrywkowym, a drugi gimnastykę indywidualną, leczniczą. Do zabiegów w tym Zakładzie kwalifikowałyby się następujące wypadki: wszelkie niefizjologiczne skrzywienia kręgosłupa, a więc skoliozy, natomiast kifozy i lordozy; krzywe plecy, zeszluszenie stawów, niedorozwoje i zaniki mięśniowe, (wypadki po złamaniach, zwichnięciach lub innego rodzaju dłuższych uruchomieniach) Zła przemiana materji otuszczenie stołec, upośledzenia koordynacji ruchowej, niektóre choroby serca i wady oddechania.

Zakład jest założony w odpowiednim lokalu posiadającym bardzo hygieniczne sale gimnastyczne, szatnie i doskonale działający natryskowy. Kierownictwo obejmują znani już w tej dziedzinie pracy na terenie Druskieniki p. p. Docent Dr. med. E. Czarniecki i Absolwent Centr. Inst. Gimnastycznego w Sztokholmie K. Pietkiewicz.

W dziale gimnastyki zdrowotnej mają być uruchomione narazie dwie grupy: żeńska i męska, z którymi ćwiczenia łącznie z badaniami lekarskimi będą się odbywały w poniedziałki i czwartki w godzinach wieczorowych. Zakład będzie czynny od przyszłego tygodnia. Zapisy przyjmuje i informacyjną udziela kancelaria Zakładu w poniedziałki i czwartki od godz. 19-20 Dom Akademicki Róg Małej Pohlanki i Góry Boufalowej.

Należy przypuszczać, że Zakład nie zawiedzie pokładanych nadziei i nie jeden znajdzie tam właściwą sposobność do wzmożenia odporności swego organizmu, oraz możliwość usunięcia lub ulżenia wyżej zakwalifikowanych cierpień.

Wydawnictwo księgi „KU CZCI POLEGŁYCH LOTNIKÓW”
postępuje w Wilnie
Generalnego przedstawiciela
na województwa: Wileńskie, Białostockie i Nowogródzkie. — Tylko poważni reflektanci mogący wykazać się dobrymi referencjami oraz gwarancją (niegotówką) do wysokości zł. 6000 — zechcą zgłosić się dzisiaj hotel „Georges” godziny: 12-2 i 4-6 po poł.

Białoruski jubileusz kulturalny

Przebieg obchodu

W dniu wczorajszym o godz. 6 po poł. w sali dawniej „Apollo” przy ul. Dąbrowskiego dziś zaś - gimnazjum litewskiego im. ks. Witolda odbyła się zorganizowana przez Białoruskie kóło narodowe uroczysta akademja, mająca na celu uczczenie 50-lecia urodzin dwu najznakomitszych poetów białoruskich J. Kupaly i Jakóba Kolasa.

Na schodach obrazu Czurlonisa i portrety księżąt litewskich dobitnie świadczą o zmianie właścicieli, na sali zaś, nad sceną u góry dostrzegamy ponadto znacznych rozmiarów portret W. Ks. Witolda.

Publiczność tłumnie wypełnia salę i choć r. część sąsiedzi na przystawionych krzesłach lub stoł wzdłuż ścian.

Na scenie, której tylną ścianę zdobią dwa białe - czerwone - białe sztandary białoruskie z herbem Pogoni nad niemi, zasiada prezydium honorowe z 10 osób z ks. Ad. Stankiewiczem, i byli senatorami Bohdanowiczem i Wasowem na czele.

Po wstępnej słowie p. Wasowa jednego z senjorów ruchu białoruskiego, pierwszy referat o twórczości J. Kolasa wygłasza dr. M. Czarniecki. Referat jest rozległy i nieciekawym; prelegent mówi, a raczej - czyta cicho i jednostajnie, zaciągając się czasami.

Po dłuższej dawce tej udręki, miejsce p. Czarnieckiego zajmuje p. sen. W. Bohdanowicz, który zasadniczo miał mówić o J. Kupale, zmienia jednak częściowo temat i mówi wyłącznie o elemencie piękna zawartym w twórczości obu poetów.

Ciekawe to i inteligentnie skonstruowane przemówienie wygłoszone donośnie i z życiem odrazu przykuwa do siebie uwagę sali.

Po krótkiej przerwie następuje część koncertowa przeplatana deklamacjami utworów Kupaly i Kolasa.

Część tą całkowicie wypełniają produkcje chóru mieszanego Związku Akademików Białorusinów pod kierownictwem p. Szymy.

To tęskne, to wesołe piosenki białoruskie wykonane pewnie i sprawnie przez chór rozkołysują salę, dającą rzęstem oklaskami wykonawców. Niektóre numery bisowano.

Na specjalne wyróżnienie zasługują barwne stroje ludowe dziewcząt biorących udział w chórze.

Odśpiewanie hymnu „Nie pohamuj zorki w niebie!...” który obnił wysłuchują stojąc, kończy sympatyczną uroczystość o godz. 10 wieczór zgromadzona licząca publiczność opuszcza salę gimnazjum.

Józef Cyrski

ZAKS
POD-REDAKCJA - INZ - WP - JACEWICZA

ZADANIE Nr. 4. (powtórnie)

M. Wróbel (Warszawa) - III Nagroda „Szachmatny Listok” 1930 r.

BIAŁE: Kr g2; H f1; G b4; d1; S a5; d2
piony a3; b5 (8).

CZARNE: Kr a4; W a1 i c2; G b1 i h4;
piony a2, b7, c3, d6, e4 i g5 (11).
Mat w 3-ch posunięciach.

ZADANIE Nr. 5.

B. Szczykowski (Wilno).

BIAŁE: Kr g2; H f1; G b4 i d1; S a5 i d2
piony a3 i b5 (8).

CZARNE: Kr h7; W h8 i f8; G e7 i g8;
piony g5; g7 i h6 (8).
Mat w 3-ch posunięciach.

ROZWIĄZANIE ZADANIA Nr. 3.

Wróbel (Warszawa): H f8 - e8.

PARTJA Nr. 4.

Pionem hetmana (Obrona holenderska).

BIAŁE S. Tirsztain
1. d2 - d4
2. e2 - e3
3. S g1 - f3
4. G f1 - d3
5. c2 - a4
6. S b1 - d2
7. 0 - 0
8. H d1 - e2
9. S f3 : d2
10. f2 - f4

CZARNE H. Kimels
f7 - f5
e7 - e6
S g8 - f6
b7 - b6
G c8 - b7
f8 - e7
S f6 - e4
0 - 0
d7 - d6?

Zwykłe grają 10. ... d7 - d5
11. ... b2 - b3
12. S d2 - f3
13. G e1 - b2
14. d4 - d5!

Należało grać 14. ... e6 : d5;
15. G d3 : f5, d5 : e4, 16. H e2 : e4 +
choć i teraz białe mają lekką przewagę.
15. Wa1 - e1
16. h2 - h3!
17. h3 : g4
18. d5 : e6!
19. G d3 : h7 + K g8 - h8
20. G h7 - g6
21. g2 - g3

Jeżeli czarne zagrają 21. ... g4 : f3 to
wstępuję 22. H e2 - h2 + i mat na h7.

WILNO. — W zabudowaniach Józefa Michałowskiego wsi Brzudowo gm. ostrowskiej...

natychmiastowej pomocy pożaru umiejscowienie zdołano. Pastwą płomieni padło 18 budynków...

grodzieńska

NABOŻENSTWO ŻALOBNE ZA DUSZĘ S. P. STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO, Staraniem T-wa Przejazdów Literatary i Sztuki...

fotografie popularnych gwiazd filmowych W tych dniach służyła jednego z kin...

Z TEATRU MIEJSKIEGO. Dla uczczenia 25-tych rocznicy śmierci Stanisława Wyspiańskiego...

Przed przedstawieniem przemówienie wygłosił p. Cytaryński.

ODZNACZENIE BOHATERSKIEGO LISTONOSZA. Pan Prezes Rady Ministrów...

Jak wiadomo sprawca napadu Piotr Łopatecki został skazany wyrokiem Sądu doraźnego...

NAGŁY ZGON ADW. HELENY EPSTEJNOWY. W dniu 25 b. m. nagłe zmarła...

AMATOR FOTOGRAFJI KINOWYCH. Od pewnego czasu właściciele kin...

Największą i najbezpieczniejszą zbiornicą kapitałów i oszczędności jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

KINO P. T. K. TEL. 174. Początki seansów: 18.15, 20.15 i 22.15. Dźwiękowe kino „POLONJA”...

BEN-ALI wraz ze swoją córką medjum TAMARA. Dźwiękowe kino „POLONJA”...

KINO „PALACE” Orszak. 12. E. MORENA, I. KADAY I ELIZA LA PORTA...

Gdy zmysły się budzą...? Wstęp 49 gr. Seanse o godz. 6, 8 i 10.13.

KINO DŹWIĘKOWE „ŚWIATOWID” GRODNO, Brygidzka 2. Początek seansów o g. 6.15, — 8, — 10.

Precz z miłością z figlarną LILJANĄ HARVEY wersja francuska.

Na gwiazdkę! Korzystajcie z okazji Na gwiazdkę! SKLEP RADJOWY „LINNIK”...

Podwójne życie Jimmy Dala Jimmy Dal obrzucił zamiślonem spojrzaniem cały pokój...

— To był prawdziwy król, — mrucnął. — Genjusz swego rodzaju i wielki oryginał...

— Pan jest dzisiaj wyjątkowo ciekawym towarzyszem, — zauważył Jimmy Dal...

— Ach, już jest tak późno? Jimmy wstał również. — Odprowadź trochę pa...

— Dobrze, ale nie dzisiaj. To zbyt długa historia. Innym razem. — Spojrzał na zegarek...

FRANCISZEK PAKKARD 2) Powiedzieliście, że niema mnie w domu, a ona odpowiedziała, że wie o tem?...

— NA KOLONJI URZĘDNICZEJ EGIPSKIE CIEMNOŚCI. — Jakby na złość! Przed kilku dniami pisaliśmy o konieczności...

— NAUCZYCIELE SZKÓŁ ŚREDNICH ORGANIZUJĄ SIĘ. Pociągającym objawem, jest szybko postępujący wódm naczytelstwa...

— SMIAŁA KRADZIEŻ. Z magazynu Komendy obozu ewakuacji w Leśnej, jakiś śmiały opryszek zwiózł wianuski...

— GDZIE NIE PROSZA — TAM KIJEJ WYNOŚZA. — W nocy z 20 na 21 bm. we wsi Sudarach gm. Stołecznego...

— W związku z szybką postępującą organizacją Sekcyj Szkół Średnich, władze Okręgowego Związku...

— OTWARCIE ŚWIETLICY GIMNAZJALNEJ. — W dniu 19 bm. odbyło się w tym gimnazjum...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— PRZEDSTAWIENIE. — Straż Pożarna w Wolnej w dniu 20 bm. w lokalu urzędu gminy...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

Dźwiękowe Kino „Helios” DZIŚ uroczysta premiera! Ulubieniec publiczności IWAN PETROWICZ w najgłośniejszym arcydziele genialnego kompozytora PAWŁA ABRAHAMA. WIKTORJA I JEJ HUZAR...

Dźwiękowe kino „PAN” Wielka 42, tel. 5-28 DZIŚ! Perła kinematografii Najpiękne, arcydzieło nagrodzone wielkim złotym medalem „EMMA” (Dramat niepotrzebnej matki)...

Dźwiękowe kino HOLLYWOOD Mickiewicz 22, tel. 15-28 DZIŚ! 100 proc. dźwiękowiec produkcji francuskiej GÓRY W PŁOMIENIACH...

Dźwiękowe kino „LUX” Mickiewicz 11 DZIŚ! Poraz pierwszy w wersji dźwięk. nasza słynna rodzaczka „POLA NEGRI” w przebojowym dźwiękowiec p. t. „ULICA POTEPIONYCH DUSZ”...

Dźwiękowe Kino-Teatr „ŚWIATOWID” Mickiewicz 9 Jaz dziś pierwszy raz w Wilnie dawno oczekiwane nieśmiertelne arcydzieło operowe St. Moniuszki HALKA...

degrano dwie sztuki: „Miecz Damoklesa” i „Lud”. Po przedstawieniu odbyła się wspólna herbata, którą urządzono z racji 7-lecia istnienia straży.

— GDZIE NIE PROSZA — TAM KIJEJ WYNOŚZA. — W nocy z 20 na 21 bm. we wsi Sudarach gm. Stołecznego wzięła zabawa weselna u braci Wierbilów.

— W związku z szybką postępującą organizacją Sekcyj Szkół Średnich, władze Okręgowego Związku zamierzają zwołać Zjazd Okręgu w lutym roku przyszłego.

Dr. med. Józef Hausman były lekarz klinik zagranicznych, przyjmuje chorych w Nowogródku, Rynek 9 dom Kalmanowski.

Radjo wileńskie Poniedziałek, dnia 28 listopada 1932 r. 11.40: Przegląd pras. polsk. 14.55: Program dzienny. 15.00: Słynni skrzyppkowie (płyty).

GABINET Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODĘ kobiecia konserwuje, doskonale odświeża, usuwa jej szkodliwy i brzydki...

OBWIESZCZENIE Sąd Okręgowy w Wilnie, wydział VI, obwieszcza, że decyzją swą z dnia 29 października 1932 roku...

Lekarze OKAZYJNIE DO SPRZEDANIA sypialnia i inne rzeczy. Tamże do wynajęcia 2 ładne pokoje z wygodami.

KUPNO I SPRZEDAŻ D O M DO SPRZEDANIA Zwierzyniec Witoldo w 45 m. 6 od 4 — 6 po pol.

POPIERAJCIE L.O.P.P. DO WYNAJĘCIA 4 i 5 pokojowe mieszkania nie w ścisłym centrum...

Mieszkanie 2 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Dwie łazienki, 6 słońce, 2 pokoje przy ul. Gimnazjalnej...

Lokale DO WYNAJĘCIA 4 i 5 pokojowe mieszkania nie w ścisłym centrum, 2 pokoje przy ul. Gimnazjalnej...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...

— Wskutek powyższego, wszyscy wierzyciele i dłużnicy upadłej firmy „Wileńskie T-wa Budowlane Kadem”...